

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félfévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félfévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

A király háztartása.

— július 11.

A nagy jelszavak között, amelyekért kibontott zászlókkal — indult harcra az obstrukció, egyike volt a legfontosabbaknak a civilizista felemelésének a megtagadása. Egyéb nagy kérdések is forogtak koczán. Magyarságunkról volt szó, nyelvünkről, mely karakterét képezi a nemzetnek, hadseregünkről, melyet nem engedhetünk elnémetesíteni. Oly dolgok ezek is, melyekért érdemes végsőig feszíteni a hirt s ütőzetbe vinni a nemzetnek egész ellenállási képességét.

Mindezeket nem lehetett úgy megoldani, ahogy a nemzet óhajtotta. Hogy miért nem, az ördög tudná megmondani. Mert, amit egy nemzet a magaintézményeire nézve határozni akar, annak sohasem szabad kivihetetlennek lennie.

De e kérdéseken kívül ott volt még az udvartartás költségeinek felemelése. Ebben igazán az egész nemzet egyetértő akarására támaszkodhatott az ellenzék. S kötötték is az ebet a karóhoz, hogy ebben már istók ucsce nem engedünk.

Nem azért idegenkedett és idegenkedik ettől a magyar nemzet, mintha nem látná el jószívvel a

maga királyát. Hiszen mikor az 1867-iki kiegyezés készült, felkínálták nekünk, hogy az udvartartáshoz csak annyival járuljunk, amennyi a kvóta szerint reánk esik. Nem fogadtuk el az ajánlatot. — Többet akartunk adni s többet adtunk. Ne hogy elmondhassa a német, hogy neki kedvesebb a császára, mint nekünk a királyunk.

S ősapánk is nagy fényel, pazar módon vették körül a királyait. A párisi állami levéltárban van egy okmány, mely III. Béla királyunk idejéből való sajtóbizonyítja, hogy akkor ez az uralkodónk volt a leggazdagabb fejedelem az egész világon. Róbert Károly és Mátyás királyunk udvarát is messziről jöttek megbámulni a koronás fők, mert máshol nem lehetett ennyi pompát látni sehol. Zsigmond királyunk pedig, noha német császár is volt egy személyben, csak magyar jövedelmeiből tudott kellő fényt kifejteni. Német császársága utáni jövedelme oly szegényes volt, hogy Nürnbergában a vendéglői számlával is adós maradt s a városnak kellett utána kifizetni.

Igen ám, csak hogy Zsigmond király Magyarországon tartotta az állandó udvarát, dacára annak, hogy német császári koronát is vi-

selt. S épp ez fáj nekünk s épp ezért nem akarunk nagyobb civilizistát fizetni, mert királyunknak most sincs állandó udvartartása idehaza. Csak vendégképpen jár hozzánk hébe-korba néhány hétre, ha éppen nem haragszik reánk. Pedig kész már az új királyi palota is, amelyet óriási áldozatokkal emelt a nemzet s amely szebb és impozánsabb, mint a világ bármely uralkodójáé.

Addig, míg magyar udvartartás nincs, idegen ország javára esik minden civilizista emelés s idegen nemzet fényét emeli.

Most már az ellenzéki képviselőknél a sor, hogy a nemzet ebbeli követelésének érvényt szerezzenek.

El is határozták, hogy nagy vitát kezdenek. Legalább is negyvenen szólnak hozzá a javaslat-hoz. Bár szólanának hozzá még többen is, bár megvitátnák alaposan az egyes részleteket is. Hadd látnak Bécsben, hogy milyen fájdalmasan érinti a magyar nemzetet a magyar udvartartás hiánya. Hadd éreznék egyszer, hogy a magyar nemzetnek is van néha akarata. — Azért talpra, tisztelt honatyák, most ki kell ám tenni magatokért. Kánikula ide, kánikula oda, most ki kell vágni a rezet.

A felhők felett.

Irta: Molnár Ferencz.

I.

Az öreg Jansent egy napon, mikor a Mont-Blanc legtetjén épült kis obszervatóriumból lejött, Chamonixban egy miniszteri biztos várta. Alázatosan megbajolt a fehérszakállú tudós előtt s így szólt hozzá:

— Mester, a kormány, mely engem önhöz küldött, tisztelettel hajol meg az érdekek előtt, melyeket ön a francia meteorológiai tudomány körül szerzett. Egyben azt a bátorságot veszi magának a kormány, hogy a nemzet nevében ismételtlen köszönetet mondjon önnek, amiért a maga költségén obszervatóriumot tart fenn a Mont-Blanc tetjén s előrehaladott kora dacára ott hazánk dicsőségére serényen dolgozik. S ugyanez alkalomból tisztelettel kéri önt a kormány, hogy méltóztassék tudomást venni az új meteorológiai készülékekről, minő például a barograph s amelyekkel a grenwichi, berlini és párisi megfigyelő állomások jelentékeny eredményeket értek el.

Az öreg Jansen végigsimította fehér szakállát és ezt mondta:

— A barograph számárság!

Erősen a szemébe nézett a biztosnak és így folytatta:

— Azok az új készülékek, amelyeket az ön kormánya rám akar tuknálni, egytől-egyig számárságok. Az automata nem dolgozik lélekkel. Ha én napról-napra följegyzem a megfigyeléseimet, az szent, s arra esküsznek az összes európai fakultásokon. Az önműködő eszközök a legjobb esetben pontosan dolgoznak. Jansen pedig lélekkel dolgozik. Én nem vagyok ellensége az újításoknak, de...

De ellensége volt az újításoknak. A miniszter kiküldöttje udvariasan üdvözölte s távozott. Mikor küldetéséről jelentést tett a miniszterének, ez dühösen csapott az asztalra:

— Ha én majd megmutatom neki! Örülünk, hogy Franciaország területén van Európa legmagasabb hegyesucea és használjuk ki ezt az előnyt a meteorológiai tudomány szempontjából. Nem fogok tűrni, hogy egy öreg bácsi monopolizálja a Mont-Blanc tetjét. Miután ő építette az obszervatóriumot, nem parancsolhatok neki. Hát majd épített egyet az állam is. Legyen kettő.

Elmosolyodott:

Olyan ez kérem, — mondta a biztos felé fordulva — mint amikor egy öreg

ember feleségül vesz egy tüzes, fiatal leányt. A Mont-Blanc tetjén ül egy öreg bácsi és nem tud vele mit csinálni. Fel fogjuk szarvazni az öreget. Titkár ur, holnap délelőttre kérem a Vallotton urat, a párisi obszervátor adjunktusát.

Másnap délelőtt megjelent Vallotton ur a miniszternél. Fiatal, kicsit angolos modera francia volt, borotvált aczu, szemüveges szigorú legény. Csupa ambíció, csupa matematika csupa kegyetlen munkaszeretet. Az arcán egy vonás se rándult meg, mikor a miniszter előadta neki a tervet. A Mont-Blanc tetjén új obszervatórium épül, szemközt a Jensenével.

Az új intézet vezetésére öt szemelte ki a miniszter s a kormány fedez minden költséget. A kormány elvárja tőle, hogy becsületet szerez a francia tudománynak s érdem megjutalmazása nem fog elmaradni.

Vallotton hazament s mikor este aludni tért, mint valami kuplé refrénje, ugy szállodgált az álom szárnyán s füle körül a miniszter mondása:

— A Mont-Blanc tetjén ül egy öreg bácsi...

II.

Egy szép napon, mikor az öreg Jansent hordszékén felcipelték a vezető a Mont-Blanc tetjére s az obszervatórium előtt le-

MODERN GŐZMOSODA

Debreczen, Széchenyi-utca 42. — Telefon. — Gyűjt-kocsi.

A népoktatás reformja.

— július 11.

Egy nemzet nagyságát, erejét, életrevalóságát ma már nem a számokkal kifejezett mennyiség, nem is a kard aczél-pengéje, vagy a füst nélküli puskaporra talakított gyilkos fegyverek hordképessége, hanem haladása, kulturája után itéli meg a művelt idegen.

Köztudomásu, hogy a kultura szülői az iskolák, alapvető munkásai a tanítók; éppen ezért Nyugat vezérszerepet vivő államaiban, a közművelődés ezen érdemes harcsoái, mert a legfontosabb állami feladatot végzik, általános tisztelt s becsült alakjai a társadalomnak s a hálás nemzet törvényével biztosítja gond nélküli megélhetésüket. Hát nálunk talán másként volna? Fájdalom: igen.

A magyar néptanító élete örökös küzdelem, sorsa lenézés, méltatlan mellőzés s 300 forintban megállapított szegényletes fizetésénél csak nyomora és az elismerés maszlagjaként odavetett hangzatos jelszavak nagyobbak. Itt az ideje, hogy belássák már egyszer a nemzet sorsát intéző faktorok, miszerint 300—400 forintos kocsis jövedelemből, intelligens embernek, különösen, ha még családot is alapított, megélni képtelenség; de nem volna szabad feledni az azt sem, hogy rongyos, kiéhezett hadsereggel dicsőséges csatát nyerni lehetetlen; a folytonosan anyagi gondokkal küzködő tanító kulturmissziót nem végezhet.

Gróf Tisza István kormányelnöknek a magyar képviselőházban bemutatkozása alkalmával elhangzott beszéde és a kultuszminiszternek több ízben kifejezett atyáskodó kijelentései után a hazai tanítóság jogosult reményekkel nézett népoktatási törvényeink revíziója elé, mert annak sikeres végrehajtásától nemcsak a maga anyagi helyzetének javulását feltételezte, de népoktatásunk egész rendszerének gyökeres reformálását is bizton remélte. Azonban a szakminiszterium-

bankészült törvényjavaslat, mely az 1868. XXXV. III., 1879. XVIII. és az 1893. XVI. t.-cz. módosításáról szól, alaposan kiábrándított bennünket. Ismét szegényebbek lettünk egy reménnyel s gazdagabbak egy fájó csalódással.

En a tervezetet, terjedelmes indokolásával együtt a legnagyobb figyelemmel olvastam, de őszintén megvalva, nem találtam olyan szerencsés alkotásnak, hogy alkotómesterének dicsőhimnusz zengjek, amint azt a fővárosi fél és egész hivatalos lapok már publikálása előtt és után cselekedték. Kétségtelen, hogy irányelve nemes, hazafias, de gyakorlati keresztülvitele paedagógiai, adminisztratív és különösen a tanítói fizetések rendezése tekintetében több megfontolást és jóindulatot igényelt volna. Látszik, hogy akarna tenni valamit, de e kegyes szándéknál alig halad tovább csak pár lépéssel is. Felületesség és valami bizonytalanság vonul végig az egész reformtervezeten. Innen van, hogy rendelkezései sok tekintetben határozatlanok, hiányosak sőt sérelmesek is.

A törvényjavaslatra vonatkozó, figyelmet érdemlő észrevételeimet a következőkben összegezem:

1. A tankötelezettség az elemi iskola mindennapi tanfolyamán, tekintettel a gyermekek testi és szellemi fogyatkozásaira, ne a 6, hanem a 7. év betöltése után kezdődjék s az iménti iskola két éves tanfolyamával a 15 év betöltéséig tartson.

2. Egy tanító 60 növendéknél többet semmi esetre se tanítson; a túlszűrt iskolaszobák nemcsak az egészségre károsak, de a tanítás eredményesebbé tételére is hátrányosak.

3. A népoktatás állami feladat, miért is annak általános államosítása elsőrendű nemzeti érdek; ezért az oktatás minden iskolánál legyen magyar és ingyenes. Ez az egyedüli alap, melyen az egységes Magyarország felépülhet; e nagy nemzeti cél elérésénél

kicsinyes pénzügyi szempontok tekintetbe nem jöhetnek; itt nem szabad visszaradni a legnagyobb áldozatoktól sem, mert igaz ez: „akié az iskola, azé az állam” és végre, mert nem szabad el-tűnni, hogy a nemzetiségek a magyar államban külön-külön államot alkotásanak.

3. A magyar nyelv sikeres tanítása és a növendékek magyar nemzeti szellemenben való nevelésének ellenőrzésére a legnagyobb gond fordítandó.

5. E cél elérésére a tanítóképzők úgy reformálandók, hogy azok kivétel nélkül a magyar állameszme szolgálatában álljanak s ezért nemcsak a tanítóképzés, de maga a képzés is államosítottassék.

6. A tanítók fegyelmi ügyekben itélkező tanácsban legalább két tanító foglaljon helyet.

7. A 48 §-ban előirt eskümintát alkotmányunknak megfelelőleg átalakítandó.

8. A felügyelet hatályosabbá tételére járási tanfelügyelői állások szervezessenek, melyekre csak nyilvános népiskolákban alkalmazott, éveken át kitünő eredményt felmutató tanítók neveztessenek ki.

9. A segédtanítói intézmény törleendő.

10. Az ismétlő tankötelesek oktatásáért a tanítók külön díjazandók.

A községi és felekezeti tanítók fizetése az államiakéval azonos módon rendezessék; előttem érthetetlen, de indokolatlan is, hogy miért tekinti az állam egyik tanítót édes s a másikat mostoha gyermekének? Hiszen képzettségük s képesítésük ugyanaz; egy téren, a tanügy mezején munkálkodnak s ugyanazon állam polgárainak gyermeit oktatják s nevelik. Harminczhat év óta hallgat, tőr és egy jobb jövő reményével várakozik az e számban is tiszteletet parancsoló tekintélyes hadsereg. Ezalatt az állam milliárdokat dobott ki hadifelszerelésekre; fel-

tették a hóba, az öreg ijedtében kiejtette kezéből a botját. Alig néhány méternyire az ő hóbaékelt kis házától egy másik ház feketélt a hóban. Az ajtaja fölé ki volt írva: Állami obszervatórium. Allatta: Liberté, Égalité, Fraternité. Egy kis középület. Európa legmagasabb csucsán, ahol eddig Jansen egyedül lakott.

— Mi ez? — Kérdezték.

A vezetők megmagyarázták. Az állam építette s szigorú fiatal ur dolgozik benne, valami Valloton nevű.

Az öreg tudós bebotorkál a kunyhójába, leült a kályha mellé és másfélóráig mereven bámult maga elé.

Másfél óra múlva kopogtattak az ajtaján. Isten — milyen furcsa érzés! Kopogtattak az ajtón, a Mont-Blanc tetején. A kopogtatás, amely azt jelenti, hogy emberek laknak körülöttünk, hogy másokkal érintkezünk, hogy társas lények vagyunk, itt rattenetesen hangzott. A Jansen kunyhóján eddig csak a jó isten szokott kopogtatni, nagy hóviharak alkalmából s most egy emberi ujj, egy finom kis csontból, húsból és bőrből álló szerszám tánczol a deszkán...

Az öreg tudósna fájni kezdett a szive. Ő meg volt győződve, hogy az új eszközök mind csupa számárságok, ez neki szent, komoly tudományos hite volt. A kormány mégse akarta neki elhinni. Mit akarnak tőle? Hagyják őt békén...

A finom kis lárma: A kopogtatás újra megkezdődött. Az emberi ujjacska türelmetlenül, idegesen ugrált a fatáblán, ebben az isteneknek való nagy magányosságban, a havas hegyesucok közt a felhők fölött. Itt, ahol a szél szokott süvöltöni, ahol szüzen

fekszik a hó most lélekszik valaki és megtagadja a havat. Ha már itt se lehet egyedül az ember?

Az öreg tudós úgy érezte, mintha megcsalták, kifosztották volna, mintha elszertették volna a szeretőjét, ez a rengeteg terpeszkedő, égbenyuló helyet mintha eljöttek volna emberileg elbánni az ő száz feleségével, akivel ő szent barátságban élt. — Utálat fogta el az emberek iránt, akik nem tisztelték őt és az ő hegyét s úgy látta, hogy az emberi irigység és szemtelenség oly nagy, hogy még a Mont-Blanc csucsán is túlnő őt lányival, lévén az ember feje ily távolságra a talajtól, amelyben lábát megveti.

Es az idegen kis csont csak pattogott, koppantgatott az ajtón, esőkönyösen, arrogánsan, mintha mondaná: „Itt vagyok, nem megyek el, nem vagy már egyedül.”

Az öreg odament az ajtóhoz és kinyitotta. A vakító déli napsugárban egy bundába bugyolált alak állt előtte, nagy prémes sapkája a fölére lehuzva, arcából csak a fekete pápaszem a vörösrre csipett orr és a bajusztalan, vékony ajku, energikus száj látszott. Az idegen üdvözlés gyanánta sapkájához emelte vastagkestyüs kezét.

— Valloton vagyok... — kezdte.

— Valloton? mondta az öreg. — Nem vagyok itthon!

Es becsapta az orra előtt a nehéz ajtót.

III.

Azontul nem is szóltak egymáshoz. Ahányszor találkoztak fenn az ormon. Valloton szóltanul a sapkájához emelte a kezét, Jansen pedig nem köszönt vissza. Két ember élt csak a Mont-Blanc csucsán

és ez a kettő is haragban volt egymással. Megtörtént az is, hogy délidőben véletlenül egyszerre állottak ki a kunyhójuk elé süt-kérezni a napra. Ott állottak, szóltanul, nem is néztek egymásra, mindenik úgy tett, mintha a másik ott se lett volna. Es ilyenkor tombolt legjobban mindkettőben az ellenséges érzés.

Az öreg ember ilyenkor keseredett el a világ hálátlansága felett, a fiatal ilyenkor tette fel magában, hogy kettőzött erővel fog dolgozni. A nagy hósvatagok, fehér lejtők, ragyogó ormok közt a végtelen ürességben, fagyban izzóban tüzelt ez a féltékenység, amelyet alulról, a piszkos nyüzsgésből hoztak fel magukkal ide a szűz magasságba.

Es ha Vallotonnak néha cikke jelent meg valamelyik szaklapban, az öreg ur épp oly lenézéssel fordított egyet a lapon, mint aminővel becsapta előtte az ajtót s éppúgy nem olvasta el, mint ahogy rá se nézett, ha találkozott. De akár a nevélt látta, akár őt magát, mindig valami fájdalommas érzés vágott végig a lelkén. Bántotta ez az ember azzal az egyszerű ténykedéssel, hogy a világon volt. S minél többször látta, minél többször olvasta a nevélt, annál keserűbb lett a lelke. Keservesen látta ezt a küzdeményt: egyik részen magát a roncs öreg embert, a másikon a szigorú fiatal aszkétát. Es érezte, hogy testileg se bírja már a harcot. Egyre nehezebb körülményesebb volt az utazás, melyet a csucsáig kellett tennie. Óriási pénzeket áldozott, hogy hordszékén cipeljék fel a kunyhóba. De már ezt se bírta, a felhők fölött szurkálni kezdte a hideg, átfázott vékony öreg

emelte a katonatisztek dotációját; a lelkészi fizetéseket 600, illetve 800 forintig kiegészítette; az aránylag jobb anyagi viszonyok között élő jegyzők javadalmazását 800 forintban megállapította; az állami, megyei, vasuti tisztviselők és alkalmazottjainak méltányos fizetésrendezése már a közel jövőben megvalósul; egyedül csak mi, a nemzeti állam kiépítő munkásai: a néptanítók maradnak továbbra is páriáknak? Nem! Ennek nem szabad megtörténni, hiszen ez következményeiben egy neme lenne az öngyilkosságnak.

Gondoskodni kell tehát az állambatalomnak olyan anyagi ellátásról, mely megmentse a tanítót a nélkülözéstől s nyomortól, hogy minden idejét az iskola s a népnevelés szent ügyének szentelhesse.

De mi se nézzük a muzulmán egykedvűségével a dolgok folyását, hanem a törvény korlátain belül tegye meg minden tanító kötelességét. Igazunk támogatására kérjük meg kerületeink országgyűlési képviselőit; nyerjük meg ügyünknek a társadalom kiválóságainak és a hazafias sajtónak pártfogását.

Népoktatásunk, a magunk és családunk jövője kívánja ezt tőlünk. Ha összetartunk, a siker nem fog elmaradni: győzünk. Adja Isten, hogy úgy legyen.

Kiss István,
ev. ref. tanító.

Hajduvármegye június hóban.

— A közigazgatási bizottság ülése. —
— július 11.

Vármegyénk közigazgatásáról a lefolyt június hóban a Domahidy Elemér főispán előnökiete alatt ma délelőtt megtartott közigazgatási bizottsági ülésen az egyes szakelőadók a következő adatokkal számoltak be: Rásó Gyula alispán jelentése szerint

teste és a csontjaiban érezte a fagyot. S ha így nagy nehezen, küzködve, betegesen felérkezett a csucsra, azt kellett látnia, hogy a szomszéd gunyhó kis kéménye füstöl, a beretvált ifju ott van és dolgozik. Hogyan bírja? Folyton ott ült, egyszer se mehetett föl, hogy a vezetők azt ne mondták volna: a fiatal ur már fent van.

De nem adta fel a harczt, betegesen. És egy napon, amikor soványan, köhögösen neki indult, rosszul lett az uton. A vezetők vissza akarták vinni a faluba, de nem engedte. A menedékházban töltötte az éjszakát és hajnali négy órakor úgy, lázasan megint beleült a hordszékbe.

— Fel, fel... — mondta, de akkor már égőpiros volt öreg arca s ahogy lehorogszott fölül ült a székből, lengő fehérszakállával olyan volt, mint a haldokló hegyikirály, aki még egyszer szét akar nézni birodalma csucsáról.

Köhögött, a mellét fogta.

— Haldoklom — mondta — mikor leszünk fen?

Még egy óra — mondta a vezető.

Kisült a nap. Ragyogva égtek a havas lejtők, a csucsokon szikrázott a fény. Egy hópihe se mozdult, véghetetlen nyugalom berült a hegyekre.

— Siessetek — mondta a hegyikirály — dupla bért kapok...

...s lihegve, nekifeszült izmokkal czipelték tovább az öreget a csucs felé. Ahol lehetett szaladtak vele. Tudták miről van szó. Háromnegyed órába mégis beletellett, míg feljutottak vele. Fenn letették a széket és egyikük a Valloiton gunyhójába akart szaladni segítségért, mert az öreg tudós hörgött.

a közbiztonsági viszonyok általában javultak. Zavargások nem fordultak elő. A sertésvész megszűnt Mikepéresen, a ragadós száj és körömfájás megszűnt Nádudvaron és Balmazújvároson, ellenben fellépett Tiszacsegén.

Losonczy Almos dr., tiszti főorvos kimutatta, hogy a közegészségi állapot kedvezőbb, mint az előző hónapban. Hevenyfertőző kórok igen szűk határok közt és általában szelid jelleggel léptek fel. A fő kóralak a hurutos, a lélegző és emésztő szervekben. Roncsoló toroklob 3 községben 5 (egy halálozással), vörheny 5 községben 13 újabb eset fordult elő. Kanyaró Nádudvaron 3 esetben lépett fel. A fertőző betegek összes száma 45 volt, 1 meghalt, 17 felépült. Baleset következtében Kabán 1, öngyilkosság folytán Bösörményben 1, Szoboszló 2, Balmazújvároson 1 egyén halt meg. Mérgezési tünetek közt Nádudvaron 3 gyermek halt meg, akiknek hullarészeit felküldték az országos főügyészhez.

A népesedési statisztika nagyon kedvező, a szaporulat jelentékeny. Született összesen 543, meghalt 324 személy. A szaporodás tehát 207.

Fauszt Elek kir. pénzügyigazgató adatai szerint egyenes adóban befolyt 79,868 kor. 40 fillér (a múlt év június havához képest 51,370 kor. 01 fillérrel több). Az adóhátralékok június végével 1 078,025 kor. 56 fillérre emelkedtek, holott a múlt év június végén 772,165 kor. 44 fillért tettek ki. Hadmentességi díjra csak 322 koronát fizettek be, a hátralék 62,403 kor. 33 fillérre emelkedett. Bélyegjövődékért a város fogyasztását beleértve 30,657 kor. 09 fillér, jogilletékért 28,115 kor. 99 fillér, díjjövődékért 147 kor. 64 fillér folyt be. A dohányjövődék bevétele, a várost is beleértve, 149,627 kor. 28 fillére rugott. Határvámjövődék 10,589 kor. 15 fillér, fogyasztási és italadó 14,773 kor. 92 fillér jött be. Fizetési halasztást saját hatáskörében 36, a miniszter felhatalmazása alapján 9 esetben adott.

Az ev. ref. lelkészek kereseti adója ügyében előadta a pénzügyigazgató, hogy a közigazgatási bíróság úgy döntött, hogy az ev. ref. tanítók és lelkészek az egyháztól haszonélvezetbe kapott föld után nem tartoznak IV. osztályu kereseti adót fizetni,

— Megállj! — kiáltott utána. — Ne mozdulj innen...

Azzal felállt, arczal a nép felé fordult, nagyot lélekzett és sirva fakadt. Könynyekkel a szemében nézett szét az oromok közt s aztán arczrabukott a hóban.

A fiatal megjelent a gunyhója küszöbén.

— Meghalt — mondta a vezető.

Gyöngéden fölémelték és visszatették a székbe. Nagy fehér szakállá csupa hópihe volt. Havas a ruhája, a szempillája, a sapkája. Meghalt a hegyikirály.

A fiatal tudós összeszorította vékony vértelen ajkát és komolyan nézte ezt a romantikus képet. Majd levette a sapkáját és a rettenetes hidegben födetlen fölvel mondott el egy imádságot. Aztán intézkedett, hogy vigyék le és maga szövegezte meg a Párisba küldendő táviratot.

Az öreg Janest elvitték. A hóban borkáló emberek eltűntek vele a fehér lejtők között és a fiatal ember egyedül maradt a hegy tetején. Most ő nézett körül, de más-keppen, mint az imént a másik. Érezte, hogy felhők gyülekeznek a szakadékok közt. Bement a viskóba, előkészíteni a műssereket. Az ajtóból még egyszer végigtekintett a tájon. Mindenik hegyorom alacsonyabb volt, mint az övé s alatta sűrű hófóhé felhők borultak szerteszét. A szél meglengette a felhőtenger felszínét s az elfoszló óriási hullámokkal mozgott. Mindössze négy-öt csucs áll ki a fehér tengerből, mint megannyi vulkáni sziget. És alatta, a felhők alatt végtelen ködben feküdt minden, az egész világ. És most egészen egyedül állott a csucsos.

miután a földadót az egyház fizeti. A pénzügyminiszter azonban utasította a pénzügyigazgatóságot, hogy egyelőre az eddigi eljárást kövessék és az ev. ref. tanítókra és lelkészekre a földhaszonélvezet után a IV. o. kereseti adót rójják ki, mert az 1875-ik évi 29 t.-cz. 28. §-a szerinte az adó minden nem adómentes járandóság után fizetendő. (A lelkészek és tanítók bizonyára újabb felebbezéssel fognak élni annál is inkább, mert a róm. kath. lelkészek nem fizetik a földadó mellett még a kereseti adót is a földhaszon után.)

Csánky Viktor dr. tanfelügyelő jelentette, hogy a szővizsgákat mindenütt megtartották. Az iskolalátogatásai alkalmával felvett jegyzőkönyvei alapján a közoktatásügyi miniszter az illető püspök útján utasította a hajdusámsoni és téglási ev. ref. egyházakat iskolaépítés és kellő számú új tanítói állások szervezésére, a hajdusámsoni róm. kath. egyházat pedig az iskola tiszta állapotba helyezésére. Az építkezéseknél kizárólag hazai iparosok és hazai termékek alkalmazandók. A tanyákon és pusztákon, ahol a tankötelesek száma szükségessé teszi és lehető, tanyai iskola szervezésére javaslatot tett a miniszternek.

Latinovics Mihály főmérnök jelentése szerint a beruházási kölcsön terhére a folyó évben kiépítendő törvényhatósági utak műszaki felvétele befejeztetett és a művelet készűl.

Végül fegyelmi ügyeket intéztek el.

NAPI HIREK.

— A debreczen—nagykálói vasut. Debreczen város törvényhatósága a debreczen—nagykálói vasut kiépítéséhez 200,000 koronával járult. Ebbe a vonalba esik a pallagi vasut is, melynek építését a földmiv. miniszter kikötése folytán szeptember 1-ig meg kell kezdeni. A vasut engedményese: Gaál András, a miniszterhez kérelmet intézett, hogy hosszabbítsa meg a vasut építésének határidejét. A miniszter a kérelmet véleményadás végett leküldötte a tanácshoz. A tanács a kérelemre azzal válaszolt, hogy értesíti a minisztert, miszerint a város a miniszter kívánságához képest kötelezettséget vállalt, hogy szeptember 1-ig megkezdji a pallagi vasut építését, ha azonban a miniszter beleegyezik a halasztásba, a város nem tesz ellene kifogást, de ha a miniszter nem adná meg a halasztást, a város kötelezettségének eleget tesz. Egyidejűleg felhívja a város a miniszter figyelmét, hogy a debreczen-sámsoni vasut mielőbbi kiépítése fontos érdeke a városnak és a vasut mielőbbi létesítése kívánatos.

— Értékes adomány a Csokonai-Körnek. A Csokonai-Kör könyvtára egy érdekes ereklyével gazdagodott. Buday Barna a „Hazánk“ szerkesztője a körnek ajándékozta a Ludas Matyi azon kéziratát, melyről 1815-ben Bécsben a kinyomatást eszközölte Kerekes Ferencz, a ki az érdekes előszót írta a műhöz. A kézirat egészen a Kerekes Ferencz írása; számos nyomdai utasítással a szedő számára. Végén van a cenzor aláírása „Imprimatur“ Wien, am 21 Sept. 1815. Sartori mp. A kéziratot Buday Barna Kerekes Ferencz nem régen meghalt fiától, Kerekes Józseftől örökölte. Még két más, egykoru írással is megtoldta szives ajánlókát Buday Barna ur, amelyek a Csokonai

Dorottyjára vonatkoznak és szintén érdekesek. Ez utón is fogadja Debreczennek halás köszönését.

— **Rendkívüli közgyűlés a vármegyén.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 8 és fél óraker rendkívüli közgyűlést tartott *Domahidy Elemér* főispán elnöklése alatt. A közgyűlés egyetlen tárgya a vármegyei alkalmazottak illetményeinek szabályozásáról szóló 1904 évi X. törvényzikk végrehajtása tárgyában kiadott belügyminiszteri körrendelet és *Rásó Gyula* alispánnak a vármegyei tisztviselők fizetési osztály- és fokozatba sorozása tárgyában készült jelentése. A közgyűlés a miniszteri körrendelet értelmében az alispán jelentéséhez képest a vármegyei alkalmazottakat a fizetési osztályokba és fokozatokba besorozta. Ezzel a közgyűlés be is záródott.

— **Eljegyzés.** Széles körben meleg érdeklődést és rokonszenvet keltő eljegyzés volt tegnap városunkban *Dóczy Gede n*, a debreczeni ev. ref. felsőbb leányiskola igazgatójának házánál. Leányát: *Dóczy Ilona* elemi iskolai tanítónőt jegyezte el *Szeremley Béla dr.*, debreczeni ev. ref. főgimnáziumi tanár. Két igen művelt, nemes lelket forraszt egybe a jegygyűrű a földi boldogság minden előfeltételével. Az eljegyzésen jelen volt *Dóczy József* temesvári pénzügyigazgatósági titkár, a kiváló dalköltő is, aki menyasszony nővérének annál is forróbb szívvvel gratulált, mert ő maga is boldog vőlegény.

— **Díjlövészet.** Julius hó 10-én a Polgári-lövöldében tartott lövészet díjat nyertek 74 körrel: *Tóth Ferencz* 4 koronát, legjobb mély lövéssel: *Gerőcz József* 4 koronát.

Köszönetnyilvánítás. Elmulaszthatlan kötelességemnek tartom mindazoknak, kik megboldogult jó férjem: *polgár Öry Mihály* végtisztességén részt vettek és azoknak, kik megjelenésükkel, részvétük kifejezésével mélységes bánatunkat enyhítették, halás köszönetemet ezuton nyilvánítsam. Köszönetet mondok a budapesti országos függetlenségi párt elnökségének, a városi tanács tagjainak, a debreczeni függetlenségi pártnak és körnek, valamint mindazon jóbarátoknak és ösmerősöknek, kik e nehéz órákban részvétükkel felkerestek. Debreczen, 1904 július 11-én. *Özv. Öry Mihályné* családja nevében is.

— **Rász Károly Zichy Gézánál.** Zichy Géza gróf, a nagy zeneköltő tetéltleni birtokán érdekes vendég időzik. Pár hét óta ott tartózkodik *Röhr*, a bajor királyi opera igazgatója. A híres és jeles zeneigazgató még sohasem hallott cigányzenét és hogy e vágya teljesülhessen, a vendégszerető házigazda gr. Zichy Géza kihívta *Rász Károlyt*. A cigányzenét nagy társaság hallgatta végig, kik között ott voltak a gróf leányain és fiaik kívül *Kállay Béni* volt közös pénzügyminiszter özvegye leányaival, *Rohn báróné*, a német tengerészeti admirális huga, dr. *Wolffka Nándor* püspök. *Rász Károly* előbb a bús magyar nótákat játszotta. Az

operaigazgató eleinte közönyösen hallgatta a szívhez szóló magyar magyar nótákat, majd mindjobban érdeklődött és mikor a *Rász* a kurucz nóták hangjait csalta ki vonójából, — a mélabus dalok annyira meghatották az operaigazgatót, hogy könnyekre fakadt és kijelentette, hogy fogalma sem volt eddig igazi magyar nótáról és nem hitte, hogy egy nemzet nótáiban annyi érzés, fájdalom tükröződjék vissza, mint a magyar nótákban. Az egész társaság különben nagy elismeréssel nyilatkozott *Rász Károly* játékaról. A vendégek elutazása után *Zieny Géza* gróf családjával *Tátrafüredre* utazott, hol folytatni fogja „Némó” című nagy operettjének munkáját.

— **A leleplezett polgármesteri titkár.** Debreczen város tisztikarának egyik legrokonszenvesebb tagja a polgármesteri titkár, dr. *Vargha Elemér*. Kedves modoru, gavallér uriember a „kis Elemér”, ahogy a tisztikar beczózó neven szólítja. Ma reggel a kis titkár egy vadonatúj, hófehér kalapban jelent meg a hivatalában. Feltűnt mindenkinek a titkár kalapja és a polgármesteri hivatal szakértő iktatója nyomban meg is állapította, hogy a kalap valódi Panama és a kalap belsejében feltűntetett 240-es szám igazolja, hogy a kalap 240 korona volt. A kis titkár kedélyesen mosolyogva ráhagyta, ugy van: 240 koronába került és büszkén mutogatta a kalapot, melylyel lefőzte a gázgyár igazgatóját, akinek igaz ugyan, hogy sógorától öröklött, de mégis csak valódi Panama-kalapja van. — A csodakalapnak pillanat alatt híre futott és a tanácsos urak siettek megbámulni. Aféle kis viczetanácsulást tartottak, amelyen pro és kontra folyt a vita valódi Panama-e a kalap és vajlon 240 korona volt-e. Megegyezni nem tudtak. Szavazásra került a kalap ügye: ugyanannyi szavazat volt amellett, hogy valódi, mint az ellenkező mellett. Dönteni kellett. Természetes a polgármester döntött. Meghallotta a vitatkozást, kijött a szobájából és érdeklődve az ügy iránt, szemügyre vette ő is a hírhedt kalapot. Szó nélkül fordult vissza szobájába, honnan pillanat múlva saját kalapjával tért vissza, amely hajszálíg olyan, mint a titkárjé. A polgármester kalapja eldöntötte a vitát. A titkárt leleplezték, mert bizony a kalap csak Panama utánzat és az ára — csak 24 korona, nem pedig 240 korona. A kis titkár azért mégis büszke a kalapjára, mert azok, akik nem tudnak a leleplezésről, azt hiszik, hogy a tényleg valódi Panama-kalap ékeskedik a kis titkár fején.

— **Elhunyt ifju.** *Adler Aladár* reáliskolai VII. osztályt végzett ifju ma reggel hirtelen meghalt. Az ifjunak pénteken, e hónap 8-án halt meg a nagyanyja, kinek halála az érzékeny lelkű ifjura annyira hatott, hogy ma reggel szülőinél lévő lakásán hirtelen meghalt. Az ifju egyike volt osztályában a legjobb tanulóknak s mint tornász is kivált társai közül. *Adler Aladár* halála ismerősei körében nagy részvétet keltett.

— **Reáliskolai tanulók figyelmébe.** Felszólítjuk mindazon reáliskolai tanulókat, kik helyben időznek, hogy elhunyt iskolatársunk, néhai *Adler Aladár* temetésére f. hó 12-én d. e. 10 óraker Arany János-u. 62 sz. a. minél többen megjelenni sziveskedjenek. Az elhunyt barátai.

— **Brutális férj.** Kétségbe esve rohant ma délelőtt a rendőrségre *Kálló Józsefné*. Azt panasolja, hogy férje *Csemete-utca* 9. szám alatti lakásán véresre verte, mikor pedig az asszony elmenekült, négy gyerme-

kének esett s azokat ütötte, verte s féltő, hogy azgyonveri a gyermekeket. A rendőrség lement a panaszos lakására s a dühöngő apa körmei közül kimentette a szerencsétleneket, kiket apjuk alaposan megkínzott. Az eljárást megindították.

— **Kioszk megnyitás.** *Kis Adolf*, az „Emke” kávéház tulajdonosa igen elegáns, csinos kioszkot építtetett kávéháza elé és azt ma este nyitja meg ünnepélyesen *Rász Károly* zenekarával. A nap és eső ellen védett kioszk igen kellemes szórakozási hely és *Kis Adolf* megérleml a közönség pártfogását és támogatását. Az esti órákban különösen kellemes a kioszkban tartózkodni, mert teljesen a szabadban áll és a hűs levegő minden oldalán szabadon érinti.

— **Foglalkozás nélkül.** Debreczenben sok a közveszélyes csavargó. Sajnos, ezeket — bennszülőttek lévén — eltoloncolni nem lehet. Természetes azok után, ha a rendőrség minél előbb kiteszi a szűrét azoknak az idegeneknek, kik Debreczenben foglalkozás, pláne meg lakás nélkül lézengenek. Mindennap akad egy-két ilyen alak. Ma *Habrigyeli Lőrincz* kőfaragót és *Mán György* bánffyhungyadi kovácssegédet toloncolják illetőségi helyükre, mert mindkettő foglalkozás, az előbbi meg lakás nélkül is nyeli a debreczeni port.

— **Elveszett aranyóra.** Tegnap este a Péterfia utca 13. sz. háztól a *Kasza és Bethlen-utczán* keresztül jövet elveszett egy női aranyóra. Megtalálója a *Bethlen-u.* 54. sz. szám alatt 20 korona jutalomban részesül.

— **Vasárnapi csendélet.** Mint minden hétfőn ugy ma is egész sereg botrányról kell beszámolnunk. Több, mint harmincz jelentést adtak be a rendőrök a tegnapi napról. Van ezek között részegek botrányáról, munkaszünetet be nem tartókról és sok másról. Ime néhány: *Kovács István* kőműves tegnap délután fél 1 óraker a városháza előtt részegen kiabált orditozott, míg a rendőr bekísérte. — *Ilyés János* napszámos déli 1 óraker *Díószegi-utca* 12 számú lakása előtt mulattatta részegen tánczolásával az arra járókat. Két rendőr kellett ahhoz, hogy nagy fáradtsággal lakásába vigyék. — Fél 2 óraker a *Degenfeld* téren érdekes látnivaló volt *Gyulai Mária* csavargó leány alaposan beszérelt állapotban irtózatos káromkodással könnyített szíve bánatán. A rendőr nem volt hajlandó a *Mari* ilyenforma panaszait végig hallgatni, hanem a bűnügyi osztályhoz kísérte, hol a jó hűvös és jó dohos börtönben kialhatta mamorát. — Ugyancsak tegnap délután 5-6 óra között a *Hatvan-utczán* jelenetezett egy részeg ember. Bizonytalan léptekkel haladt magyarázás közben a lövőnát sinjai közt, míg megbotlott és oly szerencsétlenül esett, hogy a fejét a sinvasba ütötte. Elborította a vér, de súlyosabb sérülés nem esett rajta. Lakására szállították. Az éjjeli órákban... De hagyjuk félbe! Márnappal is egymást érték az utcazi botrányok, mennyivel inkább éjjel. Bizony, bizony nagyon rut szint vet a városba egyegy vasárnap részegrajstroma.

— **Goromba kéregető.** A Hungária kávéház előtt tegnap délután az ott ülőktől *Szöke Sándor* kéregetett s mivel nem adtak neki semmit, csunyán leszidott mindenkit. Lármázott, káromkodott s mindenképen sértegette a kávéház előtt ülőket. A goromba kéregetőt a központra vitték.

— **Halálosok.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálosági osztályánál a következő haláleseteket jelentették be: *Szilágyi Mária* ev. ref. 2 éves *Farkas Eszter* ev. ref. 2 éves, *Kozma János*

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket **Hartstein Kálmán Debrecen**
a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl ki jelzalog kölcsön irodája **Piac-utca 83. szám.**

ev. ref. 9 hónapos, Engi József ev. ref. 59 éves, Erdei Róza ev. ref. 15 hónapos, Kovacs István ev. ref. 7 hónapos, Péntek Margit róm. kath. 14 napos, Adler Aladár 17 éves, Lövei Gyula ev. ref. 5 hónapos, Fodor Erzsébet róm. kath. 76 éves, Makri József ev. ref. 15 napos, özv. Veres Lajosné ev. ref. 59 éves, Fehértói Mária ev. ref. 79 éves, Balogh Irén ev. ref. 6 hónapos.

— **Elgázolt rendőr.** A bérkocsisok rendetlen hajtása miatt sok a panasz. Tegnap is csaknem áldozatul esett egy rendőr a gyors hajtásnak. A Piacz- és Arany János-utcák sarkán őrt álló rendőrt elütötte Tóth Lajos 25 számú egylovas bérkocsis. Az elgázolt rendőrnek néhány horzsoláson kívül semmi baja, de annál több baja lesz a bérkocsisnak.

— **Tíz fillér miatt.** A Diószegi-u. 6. számú háznál Boros József napszámos megakadt Biró János fodrászzsal, hogy őt 20 fillér ellenében megnyirja a fodrász. A nyírás után Biró 30 fillért követelt. Ezen összeverekedtek s csak nagy ügygyel bajjal lehetett őket szétválasztani.

— **Áthelyezett főhadnagy.** A hadügyminiszter Havas Rudolf főhadnagyt a sepsiszentgyörgyi állami menteleptől a debreczenihez helyezte át.

— **Kofaügy.** Hej, nehéz a debreczeni kofákkal boldogulni. Azt hiszik, hogy a helypénz lefizetésével mindenre szabadságot nyertek. Vasárnaponként, mikor a 9 órát harangozzák, valósággal karhatalommal kell a kofákat távozásra bírni. Tegnap meg pláne két kofa, Bagdács Józsefné és Kovács Istvánné gyümölcsárulók a Széchenyi utcán árultak. — A rendőr figyelmeztette őket, mire ők nagy büszkén vágták ki, hogy fizették ők a helypénzt. Ebből szóváltás, ennek vége pedig feljelentés és pénzbírság lett.

— **Ítélet a bileki halálos menetelés ügyében.** A múlt esztendő nyarán Bilek és Trebnje között történt szomorú emlékeztető katonai menetgyakorlat főtenyezői fölött a legfőbb katonai törvényszék most mondott ítéletet. Teleki Török István ezredes, a komáromi cs. és kir. gyalogezred parancsnokát és eichensiegi Grünzweig Albert ezredes zászlóaljparancsnokot hathat havi fogságra ítélte s ezzel helybenhagyta a katonai első és másodfoku bíróság ítéletét. Az eljárás nem a katonai büntető törvénykönyv, hanem a szolgálati szabályzat alapján történt. — Büntető törvénybe ütköző cselekmény fenforgását a hadbírószág nem állapíthatta meg, ellenben megállapította az embernek a szolgálati szabályzatban kikötött, minden körülmények között szem előtt tartandó kiméletekre vonatkozó intézkedések figyelmen kívül hagyását, ami vétséget képez. Mint minden tisztre vonatkozó hadbírószági ítéletet, ugy ezt is köztölték az elítéltek rendi fokozatán és azon felül álló összes tisztekkel, — tehát az ezredesekkel és a tábornoki kar tagjaival — a mi most történt meg. A két ezredes a szerajevói katonai fogházban tölti le büntetését. Mivel az ítélet alapja vétség, rangvesztést, szolgálatból való elbocsátást nem involnál, de azt hiszik, hogy a büntetés kitöltése után mindkét ezredes kérni fogja nyugdíjaztatását. — Török és Grünzweig ezredeseken kívül, a végzetes menetgyakorlatban részt vett több tiszt ell. megindították az eljárást, de ezekkel szemben, mivel alárendelt szerepet vittek a gyakorlat folyama alatt, mérsékelt büntetést szabott a hadbírószág.

— **Mentze Henrik** ujdonságok áruházában igen olcsón lehet vásárolni.

x **Készítéska kiállítás Mentzenél.**

— **Letzter József fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piacz-utca 44., dr. Ujfalussy haz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.**

Testvérgyilkos csendőr hadnagy.

— július 11.

Borzalmas családi tragédia játszódott le tegnap Budán egy előkelő uri család körében, amely fiatal élet megsemmisülésével járt. Hilbert Rezső, volt csendőrhadnagy ideges felindulásában lelőtte 17 éves testvéröcsését Gusztávot, aki rövid kilődás után belehalt sebeibe.

Az eset részletei a következők: A Kereszt-utca 9. számú házában lakik Hilberth Gusztáv pénzügyi számtanácsos, kinek három fia volt.

Hilbert Rezső, a középső, csendőrhadnagy volt és ideges természetű, izgága ember. Ez az ember szüleivel, testvéreivel kegyetlenül, kiméletlenül bánt.

Hilberték szomszédja, Szirmai István hivatalnok neje, továbbá Lakatos Gézáné és Horváthné, egy kereskedő neje tisztán hallották a család veszekedését, miközben Rezső egyszerre magából kikelve ordította: — Mindnyájatokat lelőlek!

Mindjárt ezután a legifjabb fiú, Gusztáv hangja hallatszott, amint csufondósan kiáltotta bátyjának: — Sokkal gyávább vagy te ahhoz, hogy fegyvert merj használni. Lódd agyon inkább magadat!

A következő pillanatban eldőrdült egy lövés, melyet nyomon követett egy másik. Hilbert Gusztáv összerogyott és ezt hörögte: — Anyám, lelőtt engem!

Mire a mentők megérkeztek, Hilbert Gusztáv meghalt.

A meggyilkoltak édesanyja azt állítja, hogy nem gyilkosság, hanem öngyilkosság történt.

Ezzel azonban teljesen ellenkezik a szomszédok vallomása.

A rendőrség Hilberth Rezső, valamint a család vallomásával szemben a helyszínen gyanus körülmények között oly helyzetet talált, melynél fogva a bírói szemle megtartását szükségesnek tartotta.

A sorosvizsgáló bíró a helyszíni szemle megejtése, valamint a szomszédok vallomására támaszkodva számos terhelő adat birtokába jutott, miért is Hilbert Rezső pozsonyi születésű 33 éves nyugalmazott csendőrhadnagyt testvérgyilkosság büntetékének gyanuja miatt előzetes letartóztatásba helyezte.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

A képviselőház ülése.

Budapest, július 11.

A képviselőház mai ülésének megnyitása után Olay Lajos kifogásolja a múlt ülés jegyzőkönyvét és nem veszi tudomásul. A Ház nem határozatképes, mert nincsenek elegendő számmal jelen. Perczel Dezső elnök elrendeli a katalogusolvasást, aztán konstatálja, hogy 117 képviselő van jelen, tehát a Ház hatá-

rozatképes. Erre a jegyzőkönyvet tudomásul veszik.

A civilista emelésére vonatkozó törvényjavaslathoz Lovászy Márton megjegyzi, hogy a javaslat mellett felhozott érvek oly gyengék, hogy inkább ellenérvek. A civilista emelésére az udvari alkalmazottak fizetésének emelése végett van szükség, erre nem áldozhat a nemzet többet. Ha a király személyes szükségleteire kellene, akkor kevesebb ellenállás volna. Mária Teréziának megadta a magyar nemzet a költséget a királyi kastélyra Budán, de a magyar nemességet mégis Bécsbe vitték.

Nessi Pál: Lovetköztették főuraikat. (Nagy derűtség.)

Rátkay László hivatkozik a kiegyezési tizenötös bizottság jegyzőkönyveire. Azokból világosan kitűnik, hogy Deák Ferencz, gróf Andrássy Gyula és Tisza Kálmán határozottan kívánták a külön magyar udvartartást. (Nagy mozgás.) A javaslatot nem fogadja el.

Tűzvész egy papirgyárban.

Besztercebánya, jul. 11 A hermaneczi géppapirgyárban tűz ütött ki. A kár jelentékeny. A tűz sikerült eloltani, úgy, hogy a gyár üzemét folytathatják.

Orosz-japán háború.

Budapest, július 11. Pétervárról jelenti az orosz távirati ügynökség, hogy hozzá érkezett jelentés szerint a japánok Liaojang körül nagyban erősítik hadállásaikat, ami arra mutat, hogy védekező magatartást készülnék elfoglalni.

Tokióból értesítenek, hogy a japán hajórajuk sikerült Port-Arthur elé jutni. Megtámadott egy orosz cirkálóhajót. Mindkét részen jelentékeny veszteségek vannak.

Pétervárról írják: A csár körútjában beszédet tartott a harcztérre induló csapatokhoz és megáldotta őket a csárné nevében.

A testvérgyilkos csendőrtiszt.

Budapest, július 11. Hilberth Gusztáv holttestét felboncolják. Az orvosszakértők azután fognak véleményét adni, hogy gyilkosság vagy csak öngyilkosság esete foroghatott fenn. Hilberth Rezső csendőrhadnagy hajlíthatatlanul megmarad tagadása mellett.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A vizsgálóbírószaköréből. Hoffmann József, a debreczeni törvényszék központi vizsgálóbírája tegnap kezdette meg 6 heti szabadságidejét. Távollétében Szoboszluy Sándor törv. bíró helyettesíti.

Az iparos tanoncziskola építése.

Az ipartestületnek, mint a debreczeni kézműiparosságot képviselő testületnek egy régi kívánsága és óhaja nyert beteljesedést az állandó iparos tanoncziskola felépítésének elhatározásával. — Ezen iskola felépítése és céljaira átengedése nem csekély fontossággal bír a helyi kézműipar fejlesztésére és emelésére.

A magyar alföld gőcspontja Debreczen városa, a magyar alföldön a kézműiparosok a polgárságnak egy nagy számú kontingensét képezik és az iparosságnak ez ideig

Debreczen városában nem volt olyan erős védvára, amely biztos alapját képezvén az iparos nemzedék szaktudásának, szembeállítható tudott volna a külföldi versenyyel. Az iparos tanoncz iskola és a később felépíteni szándékolt közép ipariskola lesznek hivatva a fiatal iparos generációt úgy elméletileg, mint gyakorlatilag nevelni, oktatni és ismereteit fejleszteni, ezen iskolák helyes oktatásától függ majd iparosaink mozgékonyabb, elevebb tevékenysége és csak így remélhetjük a még mindig bölcsőjében levő gyenge iparunknak megerősödését és jövő fejlődésének biztosítását.

Az iparos tanoncziskola építése tehát örömmel tölti el mindnyájunkat, mert ha őszinték akarunk lenni, ez ideig az iparosság Debreczen városának mostoha gyermeke volt, az iparosok érdekeiért a város nem sokat tett és csak az újabb időben látja már be, hogy milyen szoros kapocs van az őstermelés és az ipar között és mennyire előnyös az, ha a virágzó mezőgazdasággal és őstermeléssel karöltve fejlődik és izmosodik az ipar is. Az ipar fejlesztésének első alapvető munkája a tanoncziskola és nem tudunk miként adni örömmel kifejezést a városi tanács iránt, amely a régi mostoha bánásmód helyett a város polgárságának azt a nem csekély számú részét igyekszik jóakarattal támogatni, amely társadalmi osztály segítése még csak el sem képzelhető hasz árú lesz Debreczen városának és amely áldozat a legbiztosabban meghozza gyümölcseit magának a város virágzásának az érdekében.

Örülünk továbbá annak is, hogy a városi tanács az iparos tanoncziskola építési munkálatainak odaitélésénél megbecsülte városunk iparosságát, nem hozott a tanoncziskola építéséhez más helyről iparosokat és vállalkozókat, hanem igyekezett megtalálni Debreczen város iparosaihoz azokat az erőket, akik az ipari munka elvégzésénél mindig megálják a helyüket. A városi tanács ezen dícséretes eljárása nagy örömmel tölti el iparosainkat, kik kettőzött szorgalommal fogják megmutatni, hogy ők a városi tanács támogatására méltók is.

Végül dícséret illeti a város nemes tanácsát, hogy az építkezések kiadásánál, a legtöbb építkezés odaitélésénél bárhol tapasztalható személyi tekintetek felül helyezte magát, és az ipari munkát a különböző iparágak természetéhez képest elkülönítette, különösen pedig nem ismert fővállalkozót, ki az összes munkákat felvállalja és a haszon jórészt az átvállalkozók megörvidítésére magának biztosítja, hanem ahelyett nagyon helyesen elismerte a különböző iparágakhoz tartozó iparosok pályázati jogosultságot és megvédte őket a fővállalkozók tapasztalt kapzsiságától, mind egyik ipari munkánál biztosította a pályázók érdekeit és tisztességes keresethez jutott több iparos embert. — Ez az igazságos eljárás! Örülünk a városi tanács ezen határozatának és arra kérjük, hogy a középépítkezéseknél a jövőben is legyen a helybeli iparosságnak igazi, lelkes támogatója, mert a közelmúltban sok csapást ért kisiparosok ezen támogatást minden tekintetben megérdemlik.

A szobacziezák levélhordója.

— július 11.

Debreczenben abban a városrészben, ahol sok a cselédtartó, gazdag ember, van egy vidám levélhordó, aki állandó postillion d' amour-ja a szerelmes szakácsnőknek és kis szobacziezusoknak. Halomszámra hordja a versekkel tarkított, viritós képeslevelezőlapokat, melyek a kaszárnyák X lábú asztalain szerkesztődnek meg.

A napokban a delutáni postával egy igen czifra levelet vitt a vidám levélhordó, egyik romlatlan szobaleánynak.

— No kisasszony, irt az imádója!
A leány nagyot örült a levélnek. Sejtette, honnét jön, de csak forgatta ide-oda a kezében. Biz' azt néha fordítva is tartotta a szobacziezus. A postás mindjárt tudta, hogy hányat ütött az óra.

— Ejnye, szép kisasszony, hát nem tud olvasni?

— Nem... — rebegette rákirosan a leány.

— Hát majd elolvasom én.

— Hogy is ne, hogy maga is megtudja, mi van benne.

— Tudja mit hugom, — szolt a furfangos levélhordó — álljon a hátam mögé, fogja be k't tenyerével a fületem, én meg majd hangosan olvasom a levelet. Így aztán magácska meghallja, hogy mi van benne... én pedig nem.

A leány örült az ajánlatnak és az utasítás szerint cselekedett. A jókedvű levélhordó pedig fenszóval kezdte olvasni Johannes Parlagi korporál ur szerelmes izenetét.

Majd könyörgőn hátraszolt a figyelemről kipirult leányához:

— Ugyan modja meg mán kisasszony, mi áll benne?...

— Jó is volna! — tiltakozott a cziezus.

És a jókedvű postás ilyenformán állandó felolvasója lett Zsuzsi leányzó szerelmes leveleinek. Mivelnyogy ő nem hallja, mit olvas a szerelmes írásokból...

VEGYES HIREK.

* **Öngyilkosság az anya szemeláttára.** Megrázó esetet jelent nekünk bihardioszegi levelezőnk; egy elkecseregett ember az édesanyja szemeláttára követett el öngyilkosságot. Oravecz Károly a legény neve, aki a minap állott a sorozó bizottság elé. Meg is ütötte a katonai mértéket, amit annyira szívére vett, hogy azóta valóságos buskomorságba esett. Mindig azt bajtotta, hogy ő ezt nem bírja elviselni, ő nem született a gyöngyöletre s inkább agyonlővi magát semhogy a bornyut a hátára vegye. Édesanyja ezért is eldugta előle a puskáját, az elkecseregett legény tehát úgy segített magán, hogy elment a testvérbátyjához s mivel az nem volt odabaza: betörte az ajtót s kihozta a bátyja fegyverét. Azzal hazament s odaszólt az édes anyjához:

— No lassa édes anyám, hiába dugta el előlem a puskát! Még se leszek katonai! S magára vogta a fegyvert és az édes anyja szemeláttára szíven lötte magát. Azonnal meghalt.

* **Két csirkéért két szem.** Még a bibliai igazságszolgáltatás elvénél is keményebben meglakolt Bihardioszegen egy szegény ember. Mózes törvénye azt mondja, hogy szemet szemért, fogat fogért, — de a bihardioszegi ember két csirkéért vesztette el a szemvilágát. Farkas Sándor, aki egy malomban szolgált, Sütő Sándorné házában lakott s minap a gyermeke a szállásadó két csirkéjét megölte. A gazdasszony ezen úgy felbőszült, hogy ezivódás közben egy marólguggal telt csuport vágott Farkas Sándor fejéhez. A szerencsétlen ember arcát elborította a vér s mindkét szeme azonnal kifolyt. Az eljárást a dühös asszony ellen megindították.

* **Szőlőtelep a holdban.** Nem közönséges kaliberű szélhámost körözött most a nagyváradi törvényszék. A tavaszon hirdetések jelentek meg a fővárosi és a vidéki lapokban, amelyekben „Ermelléki szőlőtelep” ezímen bort, szőlővesszőt kínált eladásra mesés áron. A ezég tulajdo-

nosa: ifj. Czirják Károly óriási levelezést folytatott. Naponként száz számra érkeztek hozzá a megrendelések, tudakozódások és pénzküldemények. Egyszer óriási csomagok érkeztek a címére Székelyhidra s azzal az ürüggyel, hogy a szállítmányt két három nap alatt értékesíti, Machmerszky Vilmos állomási pénztárostól márczius 10-én 1980 koronát csalt ki. — A „Független Magyarország” című fővárosi lapnak 1500 korona értékű hirdetést adott fel Czirják, anélkül, hogy egy fillért fizetett volna. Ugy adta ki magát, mint egy 200,000 koronát érő szőlőtelep tulajdonosa. Ezenkívül Ujhelyi Lászlótól, Nagy Dezsőtől, Faragó Jánostól és számtalan más embertől 100—200 kor. vett föl, hogy az eszegek fejében bort szállítson. Minthogy azonban Czirják urnak a szőlőtelepe legfeljebb a holdban lehetett, a megrendelők mit sem kaptak a pénzükért, a furfangos Czirják pedig, aki foglalkozására nézve segédjegyző, kereket oldott és eltűnt Székelyhidról. A becsapott emberek följelentést tettek ifj. Czirják Károly ellen a nagyváradi ügyészségnél s enn k alapján a törvényszék család büntette miatt elrendelte a körözést. Most jelent meg a körözés a Rendőri közlönyben, a személyleírással együtt, amely szerint ifj. Czirják Károly kölyi születésű okleveles segédjegyző, 22 esztendő, nőtlen, borügynöknek mondja magát. Termete nyulánk, arca hosszukás. Tudomásunk szerint Czirják Károly ez idő szerint Amerikában van.

Millió ezüst-szállítmány.

Szerbia kincse magyar földön.

— Saját tudósítónktól. —

— július 11.

A múlt hóban volt egy esztendeje, hogy Szerbia fővárosában véres napra virradtak az emberek. Megölték a királyi családot s ez eseménynek óriási változások jártak a nyomában. Kevés idő múlva változott a király, a miniszterium nagy reformok történtek minden téren.

Néhány hét előtt az egész ország sajtóját bejárta az a hír, hogy Szerbia óriási pénzzavarral küzd, hogy a katonák és az államhivatalnokok nem kapják meg rendszeren a fizetésüket. E hírekre most alaposan ráczáfolt a szenzációs hír, amely arról szól, hogy Szerbia új pénzt veret.

Ez a híradás a legkomolyabb, mert az új pénz veréséhez legközelebb hozzáfognak.

Bennünket magyarokat Szerbia új pénze közelről érdekel. Érdekel pedig azért, mert az új pénzt Magyarország pénzverdejében, Kőrmöczbányán fogják elkészíteni.

Szerbiánsk ugyanis nincsen pénzverdeje és így a nyers anyagokat vonaton szállítják a magyar pénzverde intézetbe.

A rengeteg ezüst szállítmány a közeli napokban indul utnak Belgrádból Kőrmöczbányára.

Erről a nagy ezüst szállításról — mint Szegedről írják — a szabadkai forgalmi főnökség is értesítést kapott. Az értesítésben az áll, hogy néhány nap múlva a szerb kincstár egy millió százezer frank értékű tiszta ezüst szállítmányt fog feladni, melyet a zimony—budapesti vonalon át Kőrmöczbányára szállítanak.

A millió ezüst szállítmány elindításáról a vonalon levő összes állomások értesítve vannak és a szállítás csak nappal történik. Éjszaka a waggonokat a csendőrség, vagy katonaság fogja őrizni.

Erdekes még megemlíteni, hogy az új szerb pénz a frankszámitás csoportjába esik. A danárok csak addig lesznek forgalomban, amíg az új veretű pénzeket a kőrmöczbányai pénzverde elkészíti. Ezután pedig a frankok jönnek forgalomba.

Az új ezüst érmekek egyik oldalán I. Péter szerb király arczképe lesz, a másikon koszoruban a felírás:

1 frank.
1904.

A hatalmas ezüst szállítmány fogadására az egész vasutvonalon megtették a kellő intézkedéseket.

Galacz és Nagyvárad.

— Debreczen átirata a közgyűlés előtt. —
— Saját tudósítónktól. —
— július 11.

Annak a viharnak, melyet a galaczi konzul német átirata idézett fel az egész ország politikai világában, Nagyvárad városa is megérzi a szelét. Nagyváradnak is meg kell nyilatkoznia a kérdésben, melyet a miniszterelnök álláspontja még inkább elmérgesített és az egész Magyarország fontos kérdésének tett. Debreczen városától tegnapra következő átiratot kapta Nagyvárad városa:

Tekintetes Törvényhatóság!

A magyar országgyűlés képviselőházához, folyó 1904. évi június 30-án és folytatva július hó 1-én tartott rendes közgyűlésünk határozatából, feliratot intéztünk, melyben azon kérelmünket terjesztettük elő, miszerint a képviselőház utasítsa a kormányt, hogy a magyar nyelv és jelvények jogai a külképviseletekben is érvényesíttessenek.

Ezen feliratunkat mellékelve, azon megkereséssel van szerencsénk megküldeni, hogy azt a kifejtett okból pártolni s hasonszellemű felirattal támogatni sziveskedjék.

Hazafias üdvözlettel Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának 1904 június 30-án és folytatva tartott rendes közgyűléséből. Kovács József, polgármester. Vecsey Imre főjegyző.

Mellékelve van a képviselőházhoz intézett felirat szövege is, mely kifejti, hogy a külső képviseletek helytelen gyakorlata, melylyel mellőzik a magyar nyelv és jelvények használatát, nem szünteti meg a törvény előírását, a magyar állampolgárokkal való érintkezésben is mellőzik a magyar nyelvet s ez a rendszer meggyalázó a magyar államiság tekintélyére és megillető jogaira. Kéri ezért a képviselőházat, hasson oda, hogy a kormány minden egyes esetben teljes erővel védelmezz meg Magyarország hivatalos nyelvének és jelvényeinek jogait, amint ezt a törvény előírja.

Ez a felirat, melyet Debreczen a galaczi afférból kifolyólag a törvényhozásnak küld. A júliusi közgyűlés elé került a debreczi átirat ügye, melyben a tanács kedden hozza meg javaslatát. Mindenesetre kíváncsian várjuk, milyen álláspontot foglal el Nagyvárad város mennyire exponálja magát a magyar érdekek mellett.

REGÉNY CSARNOK.

Tous les trois.

Írta: **Kampis János.**

(Folytatás.)

4

Bokor széles jókedvvel kiáltotta oda Szeverének:

— A leányom is itt van. Nem mondtam volna meg?

Kartaly tudta, hogy ez most hazudik, mert kétségtelenül szándékosan hallgatta el, de azért elegánsul találta magát bele a váratlan helyzetbe és nyájasan üdvözölte azt az ide röppent mithoszt, amint a

szomszéd asztalnál vacsorázó lovaregyleti tagok hirtelen elneveztek.

Aranka kedves elfogódással nyújtotta oda gyönyörű kacsóját Szeverének s eleinte meglehetősen szótlan volt. De hoz a szokott az idegenhez, a cigány is olyan szépen huzta, szóval: pár negyedóra múlva már tartózkodás nélkül csevegett, kacagott, egészen megrészegedve attól a sok gyönyörűségtől, amiben ezen a napon része volt és ami még most is körülvette.

Kartaly kötelességének tartotta mulatni barátja leányát. Ennek a csapongó jókedvével ugyan nem versenyezhetett, de szellemes, ötletes és (Aranka szemében) nagyon, nagyon érdekes volt.

Éjjel is elmúlt, mire bucsuzkodtak. Kartalynak meg kellett ígérnie, hogy másnap megint eljön. Megígérte, aztán hazahajtatott.

Kissé fáradt volt, mint afféle korán fekvő ember, a pezsgő is elálmosította. Jóformán teljesen gondolatmenetesen készült a lefekvéshez.

Mikor eloltotta a lámpáját, hunyott szeme előtt egyszerre ott tündökölt Aranka alakja. Szinte hallotta a zengő hangját is.

De Kartaly nem volt az az ember, aki fölött a képzelete csak egy percig is uralkodhatott volna.

Egy halk gonykacajjal leszerelte a nekilódott fantáziáját, aztán megfordult és egész éjjel olyan nyugodtan aludt, mint máskor.

IV.

Má nap reggel Bokor István megint ott termett Kartalynál a hivatalban.

— Mit szólsz a lányomhoz? — kérdezte sunyi ábrázattal.

— Gratulálok hozzá Soha olyan bájos, okos hölgyet nem láttam. Mit mondhatott volna egyebet?

— No azért, mert tudod, ő egész odáig van érted. Tetszel neki, no.

— Igen örülök, ha nem untattam, — felelte Kartaly, aki igazán nem tudta, hogy mit csináljon azzal a bókkal.

Mondanék valamit, Szever. Vedd el feleségül az én lányomat. Áldott jóteremtés. Az én kezem alatt nőtt fel. Elég szép is. Te meg derék, komoly ember vagy. Lásd, barátom, én tele vagyok félelemmel. Mi lesz az én szemem fényéből? Ha felfordulok, ott az a kis birtok, de mit kezd azzal egy ügyefogyott leány? Hogy számolok vele az anyjának? (Itt már előkezdte a zsebkendője.) Aztán hát neked is jó lenne. Örökké csak nem maradsz így. Vedd el Szeverkém, senkinek olyan jó szívvel nem adom, mint neked.

Kartaly úgy nézett maga elé, mint aki számol.

— Én elvegyem a lányodat? — mondta halkán.

— Hát miért ne vennéd el? Ha csak ugyan tetszik neked.

Kartalynak az volt az üzleti elve, hogy az olyan ajánlatba, amely ellen komoly ellenvetést tenni nem lehet, bele kell menni. Az ilyenekből sülnék ki sokszor a legjobb eredmények.

Pár pillanatig még gondolkozott, aztán fölemelkedett, megfogta barátja kezét és megadta a dolognak a formáját.

— Kedves Pistám, én tőled ezennel megkérem a leányod kezét.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Használt vetőgépek

● 13, 15, 17 soros teljesen kijavítva ●
● olcsó árban kényelmes fizetési feltételek mellett kaphatók **Rahmer Sándornál** Piacz-utca 26. szám, nagy trafik udvar. — Ugyanott egy Ganz gyártmányu szab. **Schweiczer daráló** és egy teljesen üzemképes használt **járgányos cséplőkészlet** is ●
● igen olcsón eladó. ●

Csak e hó 25-éig!!

Szőnyegraktárunk athelyezése miatt az összes ott lévő árukat leszállítottuk.

Különös olcsó alkalmivétel képen ajánlunk:

Több száz drb. szőnyegmaradékot féltáron.

Visszamaradt függönyöket féltáron.

Bütorszövet maradékokat féltáron.

Egyes ágy- és asztalterítőket féltáron.

Egyes flanel takarókat féltáron.

Bosznay J. és Társa

szőnyegháza, Kossuth-utca 11.

Csak e hó 25-éig!!

512

1904 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 11/10—1904. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint az Első magyar gazdasági gépgyár részére Malmos Imre hajduvámospércsi lakostól 791 korona 20 fillér tőke, ennek és pedig 991 kor. 20 fill. után 1899 decz. 31-től 1904 április 15-ig 791 kor. 20 fillér után pedig 1904. évi április hó 15 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 154 kor. 27 fill. perkoltság erejéig 1901. évi május hó 6-án bíróilag lefoglalt és 720 koronára becsült egy négy lóerejű járgányos cséplő gép és két sertésből álló ingóságok, 1904. évi július hó 26-án délelőtt 9 órakor kezdetét veendő és Vámospércsen, a Község házában, esetleg Vámospércs határában a Boján megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Debreczen, 1904. évi július hó 9-én.

Török Péter.
bírói kiküldött.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel n. omtartott szó 4 kr. 8 fillér

LAKÁS változó. Tudatom, hogy lakásomat mely eddig Hatvan-utca 31. sz. alatt volt Széchenyi-utca a 27. szám alá helyeztem, Popper Dávidné okl. szülész. Debreczen, Széchenyi-utca.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hattyú gyógyszer-tálat. Majna Frankfurt.

A legolesőbb
bevásárlási forrás
Székely Jenő és Társa
utoda
uri és női-dívat
cipőraktár cégnél
Piacz-
és Szent-Anna-utca
sarkán.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak
Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és azt literenként 30 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Félix gyógyfürdő.

Nagyváradtól délre 7 kilométer távolságban, 140 méterre a tenger színe fölött, nagyterjedésű tölgy erdőségtől borított hegyekkel körülezett csendes völgyben, a nagyvárad-belényesi vasut és országut mentén fekszik. Hétfő (7) szállodájában 165 szoba van, minden igényeket kielégítő módon a folyó évben teljesen újonnan berendezve, nyolcz tükör és tiz kádfürdővel felszerelt fürdőháza úgy a szállodákkal, mint a gyógy- és étteremmel csukott és télen fűtött folyosókkal vannak összekötve. — 49 C. fokú hévforrásának vízbősége páratlanul áll Európában, napi mennyisége 17 millió liter. Természetes iszap. vásártelki mócs, szénsavas, sós, jódos, szikós s bármely másnemű kombinált fürdő rendelkezésre áll. A kórsavas sókban ga. dag. és kénhidrogént is tartalmazó hév víz különösen javalt fürdő alakjában: Csuzos és közvényez. bántalmaiknál, izületi gyuladásoknál, csonttörések és fízamodások után, idegzsákknál (pl. shyas) némely bőrbajoknál, görvény és angolkórknál, idült fehélyeknél és sebesülések után maradt tapadó hegeknel női betegségeknel, idült méh és petefészek gyuladások, méhurut medeneze, beli sejtiszövetbeli és izzadmányoknál, idült ve elobná (Bright kor) stb. Ivógyógyászati alakjában pedig: idült gyomor-bántalmaknál, mátsac székrekedésnél, vesekőveknél, a máj és epehólyag betegségeknel (sárgaság epekővek) és czukorbetegségnél. A fürdő orvosa dr. Matolay Károly operatúr, nőgyógyász, volt kóskórházi igazgató főorvos, ki május-szeptemberig a fürdőtelepen, télen pedig Nagyváradon lakik s telefon hívásra télen is bármikor megjelenik a fürdőtelepen. Nyáron naponta 16, télen 4 vonat közlekedik. Forgalom: 6500 fürdővendég 30 ezer kiránduló. A fürdő tulajdonosa a jászovári premontrei rend és a fürdő bérője Komzsik Alajos nagyköltséggel a folyó évben mindent újjáalakítottak s mindent újonnan a legelegánsabban rendezték be.

Téli kúra penzionnal.

3 fogós (griffig)

liszt, finom tészta és sütemények készítéséhez

az István gőzmalom gyártmánya, kapható

Deutsch Albert és Fia

bizományosnál

és minden fűszerüzletben.

A ki

olcsón, jól, praktikusán és modernül

épitkezni akar

forduljon

BORSODY I. S. építész

irodájához Debreczenben Hunyadi-u. 21.

Templomok, városi lakóházak kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak, gazdasági épületek stb. tervezését vagy elkészítését, nedves lakások szárazzá tételét, betonirozást vagy bármily építkezéshez tartozó munkát elvállal.

Építkezésekre törlesztéses kölcsönt előnyösen eszközöl ki. — Biztos sikerrel előkészít a kőműves, kőfaragó és ácsmesteri vizsgára. — Építő iparosoknak olcsón készit tervrajzokat, költségvetést.

Az általam leg gondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota)